

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ - 27/06/2024

Μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου λόγω ΣΕΔΕ: Ορόσημα σε Ελλάδα και ΕΕ-27

Στην 4^η θέση της ΕΕ-27 η Ελλάδα στη μείωση των εκπομπών από τους τομείς της παραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας και ενεργοβόρου βιομηχανίας μεταξύ 2005 - έτος έναρξης του ΣΕΔΕ - και 2023 (-65.4%). Ξεπέρασε ήδη τον ευρωπαϊκό στόχο του 2030 για μείωση κατά 62%.

Ιστορικό χαμηλό στις εκπομπές από την παραγωγή ηλεκτρισμού και θερμότητας (-71%) χάρη στη ραγδαία συρρίκνωση της χρήσης του λιγνίτη. Μικρή πρόοδος στη βιομηχανία με τις δεύτερες χαμηλότερες εκπομπές της τελευταίας δεκαετίας. Άνοδος στις αερομεταφορές.

Μεγαλύτερος ρυπαντής το 2023 ο λιγνιτικός σταθμός Αγ. Δημητρίου παρά τη συρρίκνωση της παραγωγής του. Ωστόσο, οι εκπομπές από μονάδες ορυκτού αερίου ξεπέρασαν αυτές από τις λιγνιτικές.

Από την έναρξη της λειτουργίας του το 2005 μέχρι σήμερα και εν μέσω πολλαπλών κρίσεων, το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών ωθεί μερικούς από τους μεγάλους ρυπαντές σε μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, μετρώντας πλέον σημαντικά ορόσημα.

Η ετήσια έκθεση του Green Tank με τίτλο «[Τάσεις στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών στην ΕΕ και την Ελλάδα 2005-2023](#)» αναλύει τις τάσεις εκπομπών των τομέων που υπάγονται στο ΣΕΔΕ για το διάστημα 2005-2023 τόσο για την ΕΕ-27 όσο και για την Ελλάδα, με βάση τα τελευταία δεδομένα που δημοσιεύθηκαν το 2024 στο Ενωσιακό Μητρώο και τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος. Ταυτόχρονα, παρουσιάζει τους μεγαλύτερους ρυπαντές στην Ελλάδα, καθώς και την κατάταξη των τομέων που ρυπαίνουν περισσότερο από το 2005 έως και το 2023.

Τα κυριότερα ευρήματα συνοψίζονται ως εξής:

- Το 2023 καταγράφηκαν οι χαμηλότερες εκπομπές στους τομείς που περιλαμβάνονται στο ΣΕΔΕ από το 2005 -έτος έναρξης του ΣΕΔΕ- τόσο στην ΕΕ-27 (1,114.8 εκατ. τόνοι) όσο και στην Ελλάδα (29 εκατ. τόνοι).
- Η Ελλάδα κατατάσσεται 4η μεταξύ των κρατών μελών ως προς τη μείωση των εκπομπών από τους τομείς της παραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας και της ενεργοβόρου βιομηχανίας μεταξύ του 2005 και του 2023 (-65.4%).
- Η χώρα ξεπέρασε κατά 17 ποσοστιαίες μονάδες την ΕΕ-27, η οποία στο ίδιο διάστημα μείωσε τις εκπομπές της κατά 48.3%, αλλά και τον μέσο ευρωπαϊκό στόχο μείωσης εκπομπών για το 2030 (-62% σε σχέση με το 2005).
- Η πρόοδος στην Ελλάδα αποδίδεται κυρίως στη μείωση της χρήσης του λιγνίτη στην ηλεκτροπαραγωγή (-85.8% λιγότερες εκπομπές το 2023 σε σχέση με το 2005). Πολύ μικρότερη ήταν η μείωση από τις μονάδες ορυκτού αερίου την αντίστοιχη περίοδο (-3.7% μεταξύ 2005-2023), ενώ το 2023 οι εκπομπές τους ξεπέρασαν αυτές από τις λιγνιτικές μονάδες για δεύτερη χρονιά (μετά το 2021).

- Μικρή πρόοδος σημειώθηκε στη Βιομηχανία όπου καταγράφηκαν οι **δεύτερες χαμηλότερες εκπομπές (12.2 εκατ. τόνοι) την τελευταία δεκαετία**, με μικρή διαφορά από το χαμηλό του 2020. Στη μείωση συνεισέφεραν κυρίως οι λοιποί κλάδοι της βιομηχανίας, όπως αλουμίνιο, μεταλλεία, λιπάσματα. Στα **διυλιστήρια παρατηρείται σχετική στασιμότητα στις εκπομπές**, ενώ στον κλάδο των τσιμεντών το τελευταίο έτος σημειώθηκε μικρή αύξηση.
- Ο ΑΗΣ Αγίου Δημητρίου παραμένει σταθερά στην πρώτη θέση της κατάταξης των **10 μεγαλύτερων ρυπαντών**, ενώ το 2023 προστέθηκε στην κατάταξη και η νέα μονάδα της ΔΕΗ, η Πτολεμαΐδα 5 (4^η θέση). Την πρώτη πεντάδα της κατάταξης συμπληρώνουν οι **τρεις μεγάλες εγκαταστάσεις διυλιστηρίων**: Motor Oil (2^η θέση), ΕΛΠΕ στην Ελευσίνα (3^η θέση) και ΕΛΠΕ στον Ασπρόπυργο (5^η θέση).

«Από το 2005 το ΣΕΔΕ έχει συμβάλει καθοριστικά στην πορεία της απανθρακοποίησης. Ωστόσο η περαιτέρω μείωση των εκπομπών δεν θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη. Η αύξηση της χρήσης του αερίου και η καθυστέρηση εφαρμογής των πράσινων πρακτικών στη βιομηχανία μπορεί να αποτελέσουν σημαντικά εμπόδια. Μεγάλη πρόκληση αποτελεί επίσης η θωράκιση των νοικοκυριών από το επερχόμενο ΣΕΔΕ 2. Απαιτείται ορθολογική διαχείριση των πόρων για την ταχύτερη και κοινωνικά δίκαιη απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα στους τομείς των κτιρίων και των μεταφορών.», δήλωσε η **Ιωάννα Σούκα**, αναλύτρια δεδομένων του Green Tank και βασική συντάκτρια της έκθεσης.

---ΤΕΛΟΣ---

Σημειώσεις προς συντάκτες/συντάκτριες:

- Έχοντας καθιερωθεί ως ένα από τα πιο αποτελεσματικά εργαλεία κλιματικής πολιτικής της ΕΕ στο πλαίσιο του νομοθετικού πακέτου “fit for 55”, από τον Ιανουάριο του 2024 το ΣΕΔΕ καλύπτει τον τομέα της ναυτιλίας, ενώ από το 2027 ή το αργότερο από το 2028, θα εισαχθεί ένα δεύτερο, διακριτό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ 2), το οποίο θα καλύπτει τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από τους τομείς των κτιρίων και των οδικών μεταφορών. Για την αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων του ΣΕΔΕ-2 και κυρίως για τη στήριξη των πιο ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων, δημιουργήθηκε το Κοινωνικό Ταμείο για το Κλίμα και ψηφίστηκε ο σχετικός Κανονισμός.
- Μπορείτε να διαβάσετε την πλήρη έκθεση με τίτλο «Τάσεις στο Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών στην ΕΕ και την Ελλάδα 2005-2023» σε [αυτόν τον σύνδεσμο](#).
- Μπορείτε να διαβάσετε περισσότερα για την ιστορία και τη λειτουργία του Συστήματος Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών της ΕΕ στον Οδηγό EU ETS 101, τον οποίο υπογράφει η οργάνωση Carbon Market Watch στο πλαίσιο του έργου [Life ETX](#). Στη δημιουργία του Οδηγού συνέβαλε το Green Tank ως εταίρος του έργου. Είναι διαθέσιμος σε [αυτόν τον σύνδεσμο](#).